

Şule ÇÖĞÜN

Ebrunun İçinden...

Bir gül, bir lâle, suyun yüzüne çıkan desen, zahmetle hazırlanan renk renk boyalar, toprağın içinden gelen bir mucize. Düşünerek yapılmış, idrâkle, zevkle, gelen sanat.

Aslında hayatın tâ kendisi. "Hayatın tâ kendisi" derken, örnek bir yaşam, her adımı bilerek atılmış, her an uyanıklığın mutluluğuyla zevkedilmiş, sorgusuzca, teslimiyetin ufuklarında büyük bir duruş, sonundada "bir" olma bilinciyle gelmiş mutlu son. Perdenin hiç kapanmayacağı, alkışların hiç bitmeyeceği, yüksek bir sahneden seyre dalış.

"Ebrunun târifi nedir?" diye sorsalar, şimdi böyle târif ederim; ebruyu seyrettikten sonra.

Başta, kendimce, tarifi şu olurdu, tekneye bakarken; "Bitki kökünün suda bekletip, kitre haline getirildikten sonra, tekneye alınmasıyla başlayan, kök boyaların, ödle karıştırıldıktan sonra, kitrenin üzerine gül dalına bağlanmış at kılından yapılmış fırça ile boyaların kitre üzerine serpiştirilmesiyle daha sonrasında biz aletiyle şekillendirilip kağıt üzerine alınmasıyla son bulan çok nadide bir sanat"tır ebru.

Beni meşgul eden, günlerce üzerinde düşünmekten kendimi alamadığım durum, "Ebruyu görmektir". İcra edilen hiçbir sanatın boş olmadığını düşününce heyecanım daha da arttı. Sonrasında ebrunun, duvarları süsleyen tablolar dan ziyade, gönüllere surur olabileceğini anlamaya başladım.

Her adımında baş rolde insan vardı. Kâh mutluluktan gülümseyen, kâh hüsrânına bir sûfi duruşuyla eyvallah çeken bir kul.

Teknenin üzerinden açılan pencereden seyretmeye başladım "O"nu. Her sayfada ayrı bir güzellik. Her güzellikte de ayrı bir sır vardı. Bunun sırrı nedir diye düşündüğümde de, o sayfa açılıyor ve seyrettilirildiğimi hissediyordum.

Her hafta ayrı bir düşünceyle gittiğim ebru kursundan, cevaplarını alarak dönüyordum kendime. Sadece yetenek geliştirmek için başladığım kurs, benim için farklı bir yer olmuştu.

Öğretmenimle paylaştım düşüncelerimi; heyecanlandığımı, daha yolda gelirken arka arkaya dizilmiş soru işaretlerimi. Sonra birlikte heyecanlandık, konuştuk, sohbetler ettik bunun üzerine. Bir de derinden gelen ney sesi vardı yanımızda. Hep "O"nu söylüyor hep "O"nu hatırlatıyordu bize!

İnsanız; hayatın getirdikleri her zaman istediğimiz gibi olmuyor. Arzu etmediğimiz durumların muhabı olabiliyoruz. Bakış açımızda olması gereken, ne yaşarsak yaşayalım, boş olan bir şey yok aslında!.

Her şey bizim olgunlaşmamız için gereken sistemlerle dolu. Birbirine bağlı zincirin halkaları gibi. Biz birinden tutarız, sonuna varmak için, siz başka bir ucundan. Bu süreç içerisinde çok mutluda oluruz,

bazı zaman korkularımız, endişelerimiz ve gözyaşlarımız da yanında. Bazen elimizi acıtır tuttuğumuz halka, bazen de kalbimizi. Ama sonuçta bilinmesi gereken, bizi mutlu sona götürecek olan da o zincirin halkalardan birisidir.

Ebru da bana o halkalardan biri oldu. Sislerin içerisinden açılan bir parlaklıkla. Yine parlaklığın içinde "O" vardı.

İlk kitreyi hazırladığımız gün başladı her şey. Topraktan gelen bir bitkinin köküydü ham madde. Aynı insan gibi, ben gibi. Suyu ıslatıyor ve bekletiyorduk. Yumuşaması, kıvama gelmesi, sertliğinin gitmesi için. Her insanın olgunluğa ermesi öncelikle zaman meselesi idi. Beklemesini bilmek, sabretmek, sınırlarını bilmesi gerekiyordu. Benliğimizi, hırslarımızı, hiddetimizi, nefsimizi ne ile yumuşatacaktık? Tabii ki ilim ve irfanla. Su da onu temsil etmiyor muydu zaten.

Sonra bu da yetmiyor, defalarca kitreyi incecik bezlerden süzüyor, tortusunu alıyorduk. Kitrenin yapısına göre değişiyordu sayısı. Benim gibi kalbinde çok tortusu olanları beklide 99 kere süzmek gerekiyordu. Süzme işlemi insanda da tezahür ediyordu? İmtihansız hayat olmayacağını düşündüm. Tecelliler gelecekti bize, sorunlar, mücadeleler. Kitrenin başına gelenler bizim de başımıza geliyordu. Şikâyet ve neden, niçinin olmadığı bir süreç. Ne için? Demek ki duru olmak için gerekiyordu bu.

Duru olan her şey bütün güzellikleri üzerinde barındırabilirdi. Temsil görevi en başından bize verilmişti. Mazhar olabilmek en temizinden.'

Güzel insan "O"nun boyasına boyanmış insandır. En güzel şekilde tecelli eder "O" insandan. Aynı boyalar gibi. Kitreniz güzelse, üzerinde bir dene-me yapılır. "BİZ" denilen bir aletle boya alınır, bir damla bırakılır, kıvamı güzelse, boya kitrenin üzerinde çok güzel açılır. Ama henüz hazır değilse, dibe çöker.

Boya neydi? Sonra boyaları, renk renk boyaları düşündüm. Bu güzelliklerle dolu bir şeydi. Onlar da ancak "O"nda olan isimler, sıfatlar olabilirdi. İçine de belli miktarlarda öd koyuyorduk. Öd de

Allah korkusuydu. Demek ki öd olmadan temsil haddini aşıyor, benlik ve ego ancak 'biz' dendiğinde hükmünü yitiriyordu.

"Çöz'i aklın, külli akla erdi ise....."

Kül'ün idraki içindi öd. Allah'ın sayısız güzel isimleri ve sıfatları, bizden tecelli ediyordu. Kendi başına mı? Hayır! At kılının gül dalına bağlanarak yapılan fırçasıyla serpiştiriliyordu.

O zaman bizim kendi kendimize bunu yapmamız mümkün değildi. At kılı, yani nefsin, gül dalına bağlamış, yani Peygamber ahlakı ile ahlaklanmış bir kişinin yardımıyla oluyordu. Kâmil insan olmak yolunda en iyi örnek yine kâmil insandır.

"Ellerin üstünde el görmediysen,

Âşık sendeki bu göz utansın."

Öyle lâtif, öyle sevgiyle ve hassasiyetle serpiyordu ki boyaları gönlümüze ne hızlı, ne de yavaş, âhenkle.....

Kitre, yâni insan, buna hazırsa, o boyalar öyle açılıyordu ki üzerinde. Ama hazır değilse dibe çöküyordu. Sonra boyalara biraz daha öd koyuyordu. Onun ayarını öyle güzel yapıp, onu hazır hâle getiriyordu, ki o büyük insan. Sonra, "biz" aletini eline alıyor, şahane desenler yapıyordu o güzel gönül teknesine.. Gönül; motif motif işleniyordu. Alet mi yapıyordu? Hayır! Ondan işleyen "O" muhteşem varlık. Bir olan, eşi benzeri olmayan "Allah", onun elinden işliyordu. Kur'an da da biz demiyor muydu! Sonra o en güzel halini delil olarak bembeyaz temiz bir kağıda alıyordu. "Muhakkak biz insanı ahsen-i takvîmde yarattık." (Tîn, 95/4) Kendisinin olan, yine kendisindi.....

Böyle bir bakış açısı olmuştu ebru bana. Yapmaya çalıştığım tezhip sanatı da, ebrudan çok farklı değil aslına bir bakarsanız. Benim sonuç olarak söyleyebileceğim nokta, her nerede olursa olsun, "duruşu" olan insan olabilmek.

Önce kendim için dileyerek; üzerinde güzellikleri barındıran, kötü hasletlerin içimize çökmesine izin vermeyen, gönül tahtına oturabilme şerefine ermiş kul olabilmek.....